

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GAZETECİLİK

İNTERNET HABERCİLİĞİ
321GM0022

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. İNTERNET YAYINCILIĞININ ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ	3
1.1. Dünyada ve Türkiye’ de İnternet Medyası.....	3
1.2. İnternet Gazeteciliği.....	5
1.2.1. İnternet Haber Sitelerinin Yapısı.....	6
1.2.2. Online Gazetecilik.....	8
1.2.3. İnternet Gazeteciliğinin Diğer Gazetecilik Türlerinden Farklılıkları.....	9
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	15
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	16
2. İNTERNET HABERİ YAZMA VE SUNMA TEKNİKLERİ.....	16
2.1. Ters Piramit Tekniği	16
2.2. T Modeli.....	17
2.3. Online Piramit Tekniği.....	18
2.4. Doğrusal Olmayan (Non-Linear) Teknik.....	19
2.5. Doğrusal Yazım Modeli.....	20
2.6. Kümelem Tekniği	20
2.7. Anlatım Tekniği	21
2.8. Kum Saati Modeli	21
2.9. İnternet Haber Dilinin Özellikleri	22
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	30
MODÜL DEĞERLENDİRME	31
CEVAP ANAHTARLARI	32
KAYNAKÇA	34

AÇIKLAMALAR

KOD	321GM0022
ALAN	Gazetecilik
DAL/MESLEK	Yazılı Basın Muhabirliği
MODÜLÜN ADI	İnternet Haberciliği
MODÜLÜN TANIMI	İnternet haberciliğinin farklılıklarını inceleyerek tekniğine uygun açık, sade ve anlaşılır İnternet haberi yazabilmeniz için gerekli olan bilgi ve becerilerin verildiği öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
YETERLİK	İnternet haberciliğini çözümlmek.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: İnternet haberciliğinin farklılıklarını inceleyerek tekniğine uygun açık, sade ve anlaşılır İnternet haberi yazabileceksiniz. Amaçlar: 1. İnternet haberciliğinin temel niteliklerini çözümlerebileceksiniz. 2. Tekniğine uygun İnternet haberi yazabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	ORTAM: Tam donanımlı gazetecilik ve iletişim laboratuvarı, sınıf ortamı. DONANIM: Projeksiyon cihazı, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası gazeteler, TV, radyo, İnternet.
ÖLÇME VE DEĞERLERDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz.. Öğretmeniniz modül sonunda size ölçme aracı uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnternetin çok kısa süre içerisinde hayatımızın her alanına girdiği bir gerçektir. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte online gazetecilik dediğimiz İnternet üzerinden haber yayıncılığı yapan gazetecilik türü ortaya çıkmış, gazete, televizyon ve radyo kuruluşları bu alanda da haber yayıncılığı yapmaya başlamışlardır.

Ülkemizde İnternet üzerinden habercilik yapan sitelerin sayısı 70 civarındadır. İnternet gazeteciliği çok ucuz bir maliyet gerektirmesi, rahatlıkla kullanılabilen bir sistem oluşu, bilgisayar ve İnternet bağlantısı olan herkesin sesini duyurabilmesine olanak veren kolay sansür edilemez niteliği ve katılımcı gazeteciliğe olanak sağlaması nedeniyle hızla gelişmektedir. Ancak bütün bu avantajlarına rağmen İnternet gazeteciliğinin, basılı gazetecilik karşısında pek ilerleme kaydedemediği, temelde güvene dayanan bir sorunu vardır.

İnternet haberciliğinin yaygınlaşması basılı gazetelerin tiraj kaybı yaşamalarına neden olsa bile basılı gazetelerin şu an itibarıyla İnternet gazetelerine göre pek çok avantajları vardır. Gazetenin somut bir madde olarak tüketicinin elinde bulunması, gazeteye dokunmak, sayfalarını çevirmek, gazetenin kendisine özgü kokusunu hissetmek bilgisayarın soğuk ekranı karşısında basılı gazeteye bir avantaj sağlar ve okuyucuya ayrı bir zevk verir. Ayrıca basılı gazetelerde haberlerin tamamen uzman bir kadro tarafından oluşturulması da doğru ve tarafsız haber okumak isteyen okurlar açısından çok önemlidir.

Bu modülle, birçok kişiye göre geleceğin haber biçimi olarak değerlendirilen İnternet haberciliğinin özelliklerini, İnternet haberciliği yapan kuruluşların yapılarını, İnternet haberciliğinin farklılıklarını, İnternet haberi yazma ve sunma tekniklerini öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

İnternet haberciliğinin doğuşu ve gelişimini inceleyerek İnternet gazeteciliğinin farklılıklarını ve geleneksel gazeteciliğe etkilerini değerlendirebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Arama motorlarını kullanarak haber sitelerinin ana sayfasını inceleyiniz.
- Arama motorlarını kullanarak sadece İnternet üzerinden haber yayıncılığı yapan siteleri ziyaret ediniz, çalışma sistemleri hakkında bilgi toplayınız.

1. İNTERNET YAYINCILIĞININ ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ

1.1. Dünyada ve Türkiye’ de İnternet Medyası

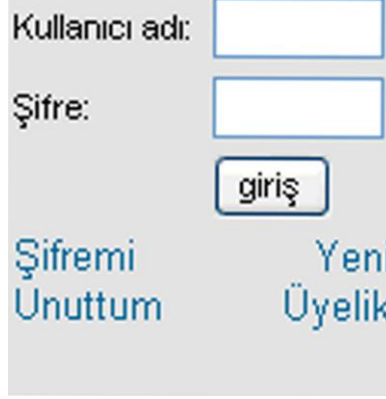
İlk kez 1960’lı yıllarda özel laboratuvarlarda kullanılmaya başlanan İnternette amaç, bir noktada toplanan bilgilere aynı anda farklı birimlerin kolayca ulaşmasını sağlamaktır. Bu amaçla ilk kez İngiltere’de uygulamaya geçilmiştir. 1960’lı yılların sonunda Amerikan Savunma Bakanlığı’nın savunma amaçlı kurduğu bilgisayar ağı (ARPANET) bugünkü İnternetin prototipini oluşturmuştur. 1980’li yıllarda ABD tarafından MILNET adıyla askeri amaçlı kurulan ağ, 1990’lı yıllarda ticari kullanıma açılarak hızla yayılmış ve bugün yüz milyonların kullandığı bir yapı haline gelmiştir.

İnternetin bu derece hızlı yaygınlaşması ve kullanılmasının temelinde, gün geçtikçe ucuzlayan teknolojik bir donanımla beslenmesi ve geleneksel kitle iletişim araçlarına göre farklı yapılanmaya sahip olması vardır. İnternet kullanımının yayılmasını körükleyen ve ona avantaj sağlayan diğer faktörleri de şöyle sıralayabiliriz.

- Bireysel, grup ve çoklu iletişimi bir arada barındırması,
- Yayıncılık için düşük tamamlanmış maliyet ve düşük marjinal maliyet yaratması,
- Maliyeti az, küresel çoklu iletişime olanaklar vermesi,
- Düşük maliyetli küresel, metin temelli kişilerarası iletişime izin vermesi.

İnternet medyasının başlangıcını, yazılı basının sayfalarını İnternet’e aktarması oluşturmaktadır. 1995’te, New York Times, The Washington Times gibi gazetelerin yayınlarını birebir İnternet’e aktarmaları bu süreci başlatmıştır. Aynı yıl Avrupa’da da International Herald Tribune ve Daily Mirror gibi gazeteler sayfalarını İnternet’e açmıştır.

Türkiye'de ise 12 Nisan 1993 tarihi, İnternetin miladı olarak kabul edilir. Bu tarihte ODTÜ'den ilk İnternet bağlantısı gerçekleştirilmiştir. İçeriğini İnternete taşıyan ilk yayın Aktüel Dergisi olmuştur. (Temmuz 1995) Dergi, Boğaziçi Üniversitesi'nin sunumcu bilgisayarları üzerinden, yine bu üniversitenin öğrencileri tarafından güncellenip dünyaya açılmıştır.

Resim 1.1: Giriş portalı

1996 yılında, Türkçe İnternette sadece Aktüel Dergisi bulunmakta, henüz İnternette olmayan gazetelerin açığını ise Xn (eksen) kapatmaktaydı. Xn'in yayın kadrosu, gazeteleri her gün tarayarak seçme haberleri ve köşe yazılarını İnternete taşımaktaydı.

İçeriğinin tamamını İnternete açan ilk gazete Milliyet gazetesidir (27 Kasım 1996). Hürriyet ve Sabah gazeteleri de Milliyet Gazetesini izlemiştir.(1 Ocak 1997) Radikal Gazetesi 28 Mart 1998'de, Cumhuriyet Gazetesi ise, 7 Mayıs 1998'de İnternete açılmıştır. Cumhuriyet Gazetesi 2000 yılının nisan ayında İnternet üzerinden abonelik sistemini getirmiş ve abone olan okurlar kendilerine verilen şifreyle o günkü sayıya ulaşabilmişlerdir.

Ülkemizde ulusal yayın yapan bütün gazeteler gibi yerel gazetelerin büyük çoğunluğunun da İnternet sitesi bulunmaktadır. Birçok gazetenin sitesi, ilk zamanlarda sadece o günkü sayının içeriğine yer verirken, şimdi 24 saat güncellenir ve yeni haber eklenir hale getirilmiştir.

Gazetelerin yanında televizyon ve radyolar da İnternette site açma zorunluluğu duymuşlardır. Televizyon ve radyolar sitelerinde program içeriklerini tanıtırken aynı zamanda da günün gelişen önemli olaylarını okurlarına aktarmaktadırlar. Bazı televizyonların sitelerinde görüntülü haberler de yayınlanmaktadır. Ziyaretçiler televizyon haberlerini siteden indirerek ya da canlı olarak seyretme olanağına sahiptirler. Radyolar ise İnternet üzerinden canlı yayın yaparak dünyanın herhangi bir bölgesinden dinlenebilmektedirler.

Türkiye'de İnternet üzerinden bağımsız yayın yapan ilk site NetHaber'dir. Türkiye'nin en büyük servis sağlayıcılarından biri olan Superonline'ın İnternet sitesine bağlı olarak kurulan NetHaber, Anadolu Ajansı ve Reuters'in haberlerini ziyaretçilerine ulaştırmıştır. Bu gelişme İnternet yayıncılığı için atılan önemli adımlardan biridir.

İçeriği tamamen kendine özgü olan ve bağımsız yayıncılık yapan ilk site, gazeteci Ahmet Tezcan'ın kurduğu www.dorduncukuvvetmedya.com'dur. Televizyonda program olarak yayınlanan "Dördüncü Kuvvet Medya" bu olanağını kaybedince, İnternete taşınarak medya etiği konusunda duyarlı gazetecileri de aynı ortamda buluşturmuştur. Mayıs 1998'de İnternet üzerinden yayınlanmaya başlayan site, hiçbir gruba bağlı olmadan yayın yapan sitelerin de öncülüğünü yapmıştır.

2000 yılının başında ise büyük sermaye gruplarına bağlı olmayan gazetecilerin öncülüğünde birçok haber sitesi yayına geçmiştir. Bunda medyada yaşanan ekonomik krizin etkisi de büyüktür. Birçok deneyimli gazeteci işsiz kalmış ve mesleklerini İnternette açtıkları sitelerle sürdürmüşlerdir. Bu durum, Türkiye'de İnternet gazeteciliğinin gelişmesine olumlu katkı sağlamıştır.

Superonline'nin İnternet sitesinde haber yayınlaması benzer siteleri de aynı şekilde ziyaretçilerini son gelişmelerden haberdar etme zorunluluğuna itmiştir. Servis sağlayıcı firmalar İnternet sitelerinde haber yayınlamaya başlamışlardır. Şu anda ister amatör olsun ister profesyonel, İnternet sitelerinin büyük çoğunluğu son dakika haberlerine sitenin bir köşesinde yer ayırmaktadırlar. Böylece, önemli bir gelişme dakikalarla sınırlı bir zamanda milyonlarca kişiye kısa bir sürede ulaşabilmektedir.

Gün geçtikçe bilgisayar kullanıcı sayısı ve buna bağlı olarak İnternet kullanıcılarının artması İnternet gazeteciliğinin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır. Sadece 2004'ün ilk dört aylık döneminde 4,7 milyon web sitesi kurulmuştur. Şu anda dünyada 70 milyona yakın web sitesi ve ağ, 700 milyonluk bir kullanıcı kitlesine sahiptir. Ayrıca son dönemlerde üstün teknoloji ürünü cep telefonlarıyla İnternet ulaşımının sağlanması ve kısa mesajlarla telefon sahiplerine mesaj iletilmesi, İnternet gazeteciliğinin yayılmasının önemli etkenlerindedir.

1.2. İnternet Gazeteciliği

Gazeteler, teknolojik gelişmelerdeki hızlı ilerlemenin sonucunda geleneksel gazete yayımlarının yanı sıra İnternet kanalıyla okurlarına yeni bir yöntemle ulaşabilmenin fırsatını elde etmişlerdir. İnternet gazeteleri, basın alanında çalışanlara olduğu kadar okurlara da son dakika haberlerine hızlı ulaşım, online gazete arşivleri ve bu arşivlerdeki haberlere ulaşılma gibi yeni olanaklar sunmaktadır. Ayrıca İnternet, gazeteleri güncellikten bir adım öteye taşıyarak okurlara gazeteleri ile iletişim olanağı da sağlayabilmektedir.

Yerel, ulusal ve uluslararası alanda siyasetten ekonomiye, spordan sağlığa kadar uzanan farklı içerikteki haberlere ulaşım olanağı veren haber sitelerinin sayısı da hızla artmış ve haber yayım platformları içinde özel bir yer edinmeye başlamıştır.

Haber, modern yaşamın vazgeçilmez bir unsurudur. İnternetin haber yayımında etkin olarak kullanılması, İnternet kullanıcılarının haber ediniminde İnterneti önemli bir araç konumuna getirmiştir. Özellikle 18–24 yaş grubundaki İnternet kullanıcılarının enformasyon ediniminde İnternete başvurma oranları yaklaşık yüzde 68’dir. Ancak İnternette elde edilen bilgilerin güven sorunuyla karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Haber kaynaklarının aşırı derecede artması, yani “haber çöplüklerinin yaratılması” bu durumu daha da içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Şu an itibarıyla İnternet gazeteciliğinde, haberin hangi amaçla ve çoğu kez kim tarafından düzenlendiği genellikle bilinmemektedir. Bu nedenle de, haber seçiciliği konusunda daha dikkatli olmak gerekir. Özellikle son dönemde İnternet gazeteciliğinde asparagas haber patlaması yaşanması, haberin güvenilirliği konusunda bazı stratejiler geliştirmeyi zorunlu kılmıştır.

Fethi Kaya, Akademi Dergisinin 1. sayısında bu konuda basit, ama önemli birkaç öneri sunmaktadır.

- Bir haber sitesine ilk kez giriyorsanız öncelikle künyesine bakınız. Sitenin sahibi ve çalışanlarını tanıtan, misyonunu tarif eden künyeyi bulamıyorsanız güvenmeniz için hiçbir neden yoktur.
- Haberini okumakta olduğunuz sitede imla kurallarına uyulup uyulmadığına bakınız.
- Siteyi yönetenlerin daha önce yayıncılık ve habercilik yapıp yapmadıklarını öğreniniz.
- Takip ettiğiniz sitedeki bilgilerin taze bilgi mi yoksa üç ay öncesinin bayat bilgileri mi olduğuna dikkat ediniz.
- Sitedeki haberler kadar sitede yer alan reklâmlara da bakınız. Reklâm ve haber dengesi reklâm lehine ağır basıyorsa, bu sitenin kuruluş amacından kuşkulunuz.
- Artık önemli bütün yayın kuruluşları ve basılı gazeteler kendi haber sitelerini oluşturmuş durumdadır. Bu siteler diğer sitelere göre daha fazla bilinen ve en azından profesyonel kişiler tarafından yönetilen sitelerdir. Dolayısıyla haber yapma tekniklerini iyi bilen, haberi iyi aktarabilen başvuru siteleri olarak değerlendirilebilir. Böylece, önemli sitelerde hiç yer almayan haberlerin asparagas (şişirme haber) olduğu anlaşılabilir ve bu düzmece haber ve sitelerin büyük bir kısmı elenebilir.

1.2.1. İnternet Haber Sitelerinin Yapısı

Haber yayımcılığında aslolan, yayın aracının kendi muhabirleri tarafından haberlerin toplanmasıdır. Ancak reklâm ve diğer gelirleri yeterli düzeyde olmayan İnternet haber kuruluşlarının kendi haber örgütlenmelerini kurmaları pek mümkün değildir. Bu nedenle birçok haber sitesi, geniş haber toplama ağına sahip olan haber ajanslarından yararlanmaktadır. Bunun yanında İnternette, elektronik postalardan veya kendi kaynaklarını kullanarak da çeşitli haberler derleyebilmektedirler.

Haber sitelerinin çoğunda haber editörleri bulunmasına rağmen henüz bir muhabir kadrosu oluşturulmamıştır. Bu da haberlerin ajans kaynaklı kullanılmasına neden olmaktadır. İnternet gazeteleri, haber ajanslarının kullanıma sunduğu haberlerden basılı gazetelerden daha fazla yararlanmaktadır. Haber ajanslarının yayınladıkları haberlerin ancak % 10'u gazete, radyo ve televizyonlar tarafından kullanılmakta, % 90'ı ise ilgi çekmediği, olağan görüldüğü veya yer olmadığı için elenmektedir. İnternet gazeteciliğinde ise haberlerin tamamına yakını kullanılabilir.

Haber siteleri, son dakika haberlerini vermenin yanında, geleneksel medyada yayımlanan haberleri de okurlara duyurmaktadır. Genellikle gazetelerden ve dergilerden derlenen haberler özet olarak ya da ilgili gazetenin haber sayfasına link verilerek sunulmaktadır. Haber sitelerinde içeriğin kalitesi, aktarılan bu haberlerin sayısına göre de değişebilmektedir. Gazete ve ajans haberlerinden yapılan aktarmalar izinsiz olduğu için meslek etiğine aykırılık oluşturmakta, ayrıca kolay yoldan haberciliğe neden olarak sitedeki haberlere duyulan güveni sarsmaktadır.

Haber, yorum içermeyen yazılardır. Ancak habercilikte, habere yönelik yorum yapma, okuru farklı açılardan aydınlatma ve fikir beyan etme gereği de bulunmaktadır. Bu nedenle gazete ve dergilerde köşe yazıları, televizyonlarda ise, yorum programları yayınlanmaktadır. Haber sitelerinde de haberlerin yanı sıra haberleri destekleyen, toplumsal ve siyasi olaylarla ilişkili fikir yazılarının bulunması gerekmektedir. Fikir yazarlarının muhabirler gibi istihdamı gerektiren ya da telif usulü yazan kişiler olması nedeniyle bir maliyeti bulunmaktadır. Haber siteleri fikir yazarları istihdamı yerine, ya gazete ve dergilerdeki köşe yazarlarının yazılarını alıp tekrar yayınlamayı tercih etmekte ya da site yöneticileriyle bazı yazarlar arasındaki ikili ilişkiler ve dostluk bağlarıyla haftalık yorum yazıları yayınlatabilmektedir.

Resim 1.2: Haber sitesine ait künye

Haber sitelerinde siteye ilişkin künyeler bulunmaktadır. Bu künyelerde yayımdan sorumlu olan kişilerin adları, irtibat kurulacak telefon numaraları ve posta adresleri yer almaktadır. Ancak birçok sitede yayın amaçlarına yönelik herhangi bir sayfa bulunmamaktadır.

Resim 1.3: Haber sitesinin ana sayfasından bir örnek

Ana sayfada yer alan haber sayısı da sitelere göre değişmektedir. Birçok sitede haberler ana sayfada başlık olarak sunulmakta, haber metinlerine bağlantılar yapılmaktadır. Bunun yanında siteler genellikle haberleri çeşitli alt bölümlere ayırmaktadırlar (Siyaset, magazin, ekonomi, spor vb.) Ayrıca sitelerde yer alan yorum yazıları haberlerden ayrı bir şekilde düzenlenmektedir. Hemen hemen tüm haber sitelerinde bulmaca, fal gibi eğlence amaçlı köşeler ile İnternet kullanıcılarının aktif katılımını sağlayacak anket veya forum köşeleri de bulunmaktadır.

Haber siteleri sayfalarını ziyaret eden kullanıcı sayılarını web. trends ölçümleri sayesinde öğrenebilmektedirler. Bu ölçümlerde her gün sayfa sayfa, haber haber ölçümleme yapılmaktadır. Ayrıca İnternet sitelerini ziyaretçi sayılarına göre inceleyerek dünya sıralamasında kaçınıcı olduğunu gösteren Alexa sistemiyle de ölçümleme yapılabilmektedir.

Alexa bir anlamda TV'lerin reyting ölçümünün sanal âleme yansımış halidir. Şu ana dek dünyada en sağlıklı ölçümü gerçekleştirdiği konusunda üzerinde hemfikir olunan en popüler ölçüm sistemidir. Alexa kendi sistemine kayıtlı olan sitelerin ziyaretçi sayısını, dünyaya yayın yapan yaklaşık 20 milyon site arasında sıralamaktadır.

1.2.2. Online Gazetecilik

Gazeteler topladıkları ve işledikleri haberleri İnternet ortamında çok daha fazla sayıda ve farklı çevreden kişilere ulaştırabilmek için elektronik gazete sayfaları oluşturmuşlardır. Gazetelerin İnternet üzerinden yayımlanmaya başlamasıyla birlikte ortaya çıkan yeni gazetecilik türüne online (çevrim içi), elektronik veya sanal gazetecilik denilmektedir.

İnternet gazeteleri, 1994'ten sonra hızla gelişen ve dünya çapında yaygınlaşan bir iletişim aracı olmuştur. İnternet gazeteleri sayesinde; geleneksel gazetelerin İnternet ortamındaki yayınlarına ulaşabilmenin yanında, yalnızca İnternet üzerinden habercilik yapan web sitelerine de erişilebilmektedir. Bunun yanında bazı kişilerin kendi çabaları ile derledikleri haberleri yayımladıkları kişisel web siteleri de bulunabilmektedir.

İnternet gazeteciliği temelde bir kişinin İnternet üzerinden bir tutkusunu paylaşmak, sanal ortamda da olsa yeni insanlarla tanışmak, bir haberi yorumlamak veya kendi çevresinde olan bir olayı anlatmak için web sayfası içerisinde açtığı sayfadır. Çok ucuza hatta bedavaya açılan sayfalar Weblog diye anılmakta ve bunların kullanıcılarına ise Blogeur (tartışmacı) denilmektedir. Bir blog (tartışma listesi), bilgi dağıtımı, bilgi alışverişi için oluşturulmuş teknolojik bir açık oturum platformudur. Bloglar bazen günlüklerle karıştırılsa bile aslında aynı şeyler değildir. Günlük, içerik olarak weblogtan ayrılır, daha kişisel, daha uzun metinlerden oluşabilir.

Yine karıştırılan başka bir şey de web sitesi (İnternet sitesi) ile weblogtur. Web siteleri İnternet gazeteciliğinin temelini oluşturur. Weblog bu siteler içerisinde tüm İnternet kullanıcılarına açık özel bir sayfadır. Ancak, "her web sitesinin mutlaka bir Weblog sayfası vardır" diyemeyiz. Başka bir ifadeyle blog web sitesinin bir parçasıdır.

1.2.3. İnternet Gazeteciliğinin Diğer Gazetecilik Türlerinden Farklılıkları

Bilgisayar ortamında iletişim sağlayan İnternet, haber yayımlarıyla da yeni bir habercilik türü ortaya çıkarmıştır. İnternet haberciliği bütün habercilik tekniklerinin birleştiği bütünleşik haber sunumuna doğru yönelmektedir. İnternet gazeteciliğini kısaca şöyle özetlemek mümkündür: "TV kadar hızlı, gazete kadar derin ve kapsamlı..." Dolayısıyla İnternet gazeteciliği, televizyon ile gazetenin olumlu taraflarını bir sentez haline getiren yepyeni bir medya aracıdır.

Hem yazılı, hem sesli, hem de görüntülü haberler, İnternetteki web sayfalarında bütünleşik olarak sunulabilmekte, bu özelliği ile gazete ve televizyonun haber iletim sistemlerini bütünleştirerek yazı, ses ve hareketli görüntüleri aynı ortam üzerinde ve eş zamanlı olarak İnternet kullanıcılarına sunabilmektedir.

İnternet haberlerinin özellikleri bağlamında haberlere yeni bir biçim gelmiştir. Hipermetin özelliğiyle haberle ilgili tüm dokümanlara bağlantılar verilebilmektedir. Haberle ilişkili geleneksel araçlardaki zaman ve sütun sınırlılıkları ortadan kalkmıştır. Haberler uzun olarak verilebilmektedir. Yazı, fotoğraf, grafik, ses, görüntü ve animasyon olarak multimedya özellikleri, haberin içinde birlikte sunulabilmektedir.

İnternet haberciliğinin en büyük işlevi, bilgileri anında aktarabilmesidir. Bir bilginin karşı tarafa aktarılması, bilgisayar ekranına yazılması kadar kolaydır. Bu işlev daha çok finans haberciliğinde büyük aşamalar kat edilmesini sağlamıştır.

Basılı gazetelerde bir haber okuyucuya en erken bir gün sonra ulaşmaktadır. İnternet gazeteciliğinde ise haber değeri taşıyan olay, olayın hemen ardından İnternet sayfasında yerini alabilir. Dolayısıyla gazetesini eline alan İnternet kullanıcısı için artık o haber, haber olmaktan çıkmıştır. Basılı gazetelerdeki bu temel olumsuzluğun yanı sıra aynı haber ile ilgili yeni gelişmelerin verilebilmesi için yine en az 24 saatlik bir sürenin geçmesi gerekir. Buna karşın İnternet gazeteciliğinde haberle ilgili her türlü gelişme anında okuyucuya iletilebilmektedir.

Haberin anlık izlenmesi, haberle ilgili başka bilgilerin kaynaklarının verilmesi, İnternet gazeteciliğinin temel avantajıdır. Ayrıca basılı gazete okuyucusunun, önüne gelen habere gerek içerik, gerek biçim açısından hiçbir müdahale şansının olmaması İnternet gazeteciliğini bir adım öne geçirmektedir. Çünkü İnternet gazeteciliğinde bir haber istendiği anda düzeltilbilir, okurun katkılarıyla yeniden yapılandırılabilir. İnteraktif yayıncılık dediğimiz yayın anlayışında, yanlış yapılan habere müdahale edilebilir, uyarılarda bulunulabilir ve haberin düzeltilmesine katkı sağlanabilir.

İnternet gazeteciliğindeki bu hız, klasik gazeteciliğin “atlatma haber” olgusunu da kökünden sarsmaktadır. Artık haberin atlatma olabileme şansı çok düşüktür. Çünkü atlatma haber, herhangi bir gazetenin bir haberi diğer gazetelerden önce vermeleri anlamına gelir. Bugün haber İnternet gazeteciliği sayesinde hemen tüketime sunulmakta ve gazetelere satış avantajı sağlayan bu olguyu etkisizleştirmektedir.

İnternetin ortaya çıkışıyla birlikte insanlar artık günlük değil anlık yenilenen gazeteler okumaktadırlar. Üstelik bu iletişim aracı ile zaman ve mekan kavramı da anlamını yitirmektedir. Gazete almayı unutan, çalışırken zaman bulamayan insanlar, bilgisayarda işlerini yaparken istedikleri gazetenin web sayfasını dolaşabilmekte, kısa bir sürede genel başlıklarıyla gazeteyi tarayabilme olanağı bulmaktadırlar.

İnternete medya açısından bakıldığında; geleneksel gazetecilik basılı materyal üzerinde yayımlanma tekniğini kullanırken, radyo ve televizyon yayın olarak varlık göstermektedir. İnternet ortamı ise habercilik ve gazetecilik için birçok sunum seçeneği sunmaktadır. Kamuoyu araştırmaları, seri ilanlar ve insan kaynakları bölümleri de farklı alanlardaki hizmetlere örnek olarak verilebilir. Ayrıca sanal gazeteler yazılan haberlerin içeriği ve uyandırdığı etkiyi ölçmek için okuyucu ile birebir interaktif sistemler yaratarak normal gazetelerden farklı bir görünüm ve işlev kazanmaktadır. Böylelikle İnternetin işlevi ve yapısı sayesinde herhangi haberin daha çok okunduğu, hangi reklamın ilgi çektiği gazeteciler ve ilgililer tarafından rahatlıkla takip edilebilmektedir. Anketler, forumlar düzenlenerek gündem daha belirgin hale getirilebilmektedir.

Gazeteler tüm eklerini ve arşiv kayıtlarını da İnternet üzerinden okuyucularına sunabilmektedir. Okuyucular, arşivlerde kayıtlı bulunan birçok bilgiye ve habere anında ulaşabilmektedir. Geleneksel gazetecilikte haber okura direkt ve tek yönlü sunulurken İnternet ortamında okur, tepkisini yine ilgili bağlantılara tıklayarak anında bildirebilmektedir.

Okuduğu makale ile ilgili bir sorun olduğunda ise, yazarların e-mail adresleri sayesinde gazetecilerle anında birebir iletişim kurabilmektedir. Ayrıca okuyucu bir haberi İnternet ortamında birçok farklı yazardan ve sütundan ve gazeteden takip ederek karşılaştırma zemini de bulabilmektedir. İnternet gazeteciliği ile gelen diğer önemli bir hizmet de “kişiyeye özel haber”dir. Birçok özel haber, isteyen okurun bilgisayarına özel kutularla yollanmaktadır.

Basılı gazetelerin yaşanan bütün bu sıkıntılara rağmen haber konusunda önemli bir avantajı vardır. Tamamı uzmanlardan oluşan yayın kurulu bir haberi uzmanlık diliyle ve uzman yorumlarıyla vermektedir. İnternet haberciliği için henüz bu aşama gerçekleşmemiştir.

Yukarıda sıralanan farklılıkların yanında gazete maliyetleri ve dağıtım açısından karşılaştırma yapmak da yararlı olacaktır. Öncelikle maliyet açısından bakıldığında, basılı gazetenin İnternet gazeteciliğine göre daha büyük sermayeye ihtiyaç duyduğu görülür. Bu durumu şöyle özetlemek mümkündür:

Giderleri	Konvansiyonel Gazete	İnternet Gazeteleri
Ham maddeleri	Kâğıt, mürekkep, enformasyon, fikir, yaratıcılık	Enformasyon, fikir, yaratıcılık
Sabit giderleri (Gazetenin satış adediyle değişmeyecek giderler)	İşletme giderleri, maaşlar, telif hakları, lojistik, amortisman, tanıtım	İşletme giderleri, maaşlar, telif hakları, lojistik, amortisman, tanıtım
Değişken Giderleri (Gazetenin satış çoğaldıkça, artacak giderler)	Kâğıt, mürekkep, baskı, dağıtım komisyonları	Yok kabul edilebilecek kadar küçük
Pazarlama Stratejileri	Reklam, promosyon, kapak çarpıcılığı, dağıtım planlaması	e.MİY (elektronik Müşteri İlişkileri Yönetimi)

Görüldüğü gibi kâğıda basılı konvansiyonel gazetenin ulaştığı kişi sayısı arttıkça maliyeti de artarken İnternet'ten yayınlanan yeni gazete kaç kişiyeye ulaşırsa ulaşırsın maliyeti artmamaktadır.

İnternet gazeteciliğinin belki de en büyük avantajı dağıtım alanında ortaya çıkmaktadır. Sadece bir tek komutla gazete bilgisayar ve İnternet ağı bulunan dünyanın en ücre köşesine bile aynı anda ulaştırılabilmekte ve dağıtımda şu veya bu nedenle gecikme söz konusu olmamaktadır. Basılı gazete dağıtıcılığı ise hem zahmetli hem de maliyeti yüksek olan bir işidir.

Gazetelerin okunma oranlarına bakıldığında ise, gerek dünyada gerek ülkemizde İnternetin her geçen gün daha fazla okuyucu topladığı görülür. Bu durum gazetelerde büyük oranda tiraj kaybına yol açmaktadır. Tiraj kaybına giren gazeteler bu rekabete dayanmak için okurlarına her gün, küçük bir fiyat artışıyla DVD, çizgi romanları, CD, kitaplar, ansiklopediler, satranç oyunları gibi ürünler vermeye başlamışlardır. Ancak, gazetelerdeki tiraj düşüşü önlenememiş; bugün de yaşanan kan kaybı, İnternet kullanıcılarının artışına paralel olarak artmaya devam etmektedir.

Gazetelerin tirajı ve reklâm payı sürekli düşüyor

Dünyada gazete tirajlarının ve gazetelerin reklâm piyasasındaki payının sürekli düştüğü belirtildi.

24 Ekim 2003 — Dünya Gazeteler Birliği (WAN) tarafından yapılan araştırmaya göre, dünya ölçeğinde gazete tirajı geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 0.35 düştü. İnternet gazeteciliği de gelişmeye devam ediyor.

WAN'ın Ekim ayı basın bülteninde sonuçları yayımlanan araştırmada 70 ülkedeki veriler incelendi. Araştırmanın kapsadığı 11 Avrupa Birliği ülkesinde, son 5 yılda olduğu gibi geçen yıl da tiraj kaybı oldu.

AB'de yayımlanan günlük gazete sayısı da düştü ve 10 gazetenin yayın hayatına son vermesi sonucu, AB'deki günlük gazete sayısı geçen yıl 1100'den, 1090'a indi. AB ülkelerinde 1998'den bu yana 40 günlük gazete yayın hayatına son verdi. ABD'de tiraj kaybı ise 2002'de yüzde 0.7 oldu, 1998–2002 arasında ABD'deki gazete tirajlarında yüzde 1.8 azalma oldu. En çok gazetenin satıldığı Japonya'da bile gazete tirajları geçen yıl yüzde 1,2 düştü. Japonya'da gazete tirajları 6 yıldır sürekli düşüyor.

Ancak inceleme kapsamındaki ülkelerin yüzde 28'inde gazete tirajlarında artış görüldüğü belirtildi. 1998–2002 dönemi dikkate alındığında ise, tiraj artışı görülen ülkelerin araştırma yapılan ülkelere oranı yüzde 35 olarak tespit edildi. Genel eğilim aksine, Çin'de tirajlar arttı. 2001 yılı verilerine göre Çin'de gazete tirajı yüzde 8,5 arttı. 1997–2002 arasındaki tiraj artışı ise toplam yüzde 30,3 oldu.

Kaynak: www.ntvmsnbc.com

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ İnternet yayıncılığı ve İnternet medyasının kısa süre içerisinde gelişme nedenlerini sıralayınız.</p>	<p>➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine dönerek tekrar ediniz.</p> <p>➤ Dikkatli olunuz.</p>
<p>➤ En az üç İnternet haber sitesinin yapısını künye, yayın amaçları, istihdam edilen elemanlar açısından inceleyiniz. Bulduğunuz sonuçları basılı gazetecilik yapan kuruluşların örgütsel ve idari yapıları ile karşılaştırınız.</p>	<p>➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek tekrar ediniz</p> <p>➤ Ana sayfayı dikkatlice inceleyiniz.</p> <p>➤ Haber sitelerinde muhabir adıyla yayınlanan haberlerin olup olmadığına dikkat ediniz.</p> <p>➤ Haber sitesinde editörlerin bulunup bulunmadığını inceleyiniz.</p>
<p>➤ Hem basılı hem de online gazetecilik yapan bir medya kuruluşunun bir günlük yayını, ele alınan haberler, haber sayıları, haberlere ayrılan yer açısından inceleyiniz.</p>	<p>➤ Dikkatli olunuz.</p> <p>➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek tekrar ediniz</p> <p>➤ Gazetelerin İnternet sitelerinden o günkü sayıya ulaşabilirsiniz.</p> <p>➤ Ortak haberleri belirleyiniz.</p> <p>➤ Haberlerle ilgili ayrıntılara hangi gazetecilik türünde daha fazla yer verildiğine dikkat ediniz.</p>
<p>➤ İnternet gazeteciliğinin diğer gazetecilik türleri ile karşılaştırarak avantajlarını ve dezavantajlarını sıralayınız.</p>	<p>➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek tekrar ediniz.</p> <p>➤ Dikkatli olunuz.</p>
<p>➤ İnternet gazeteciliğinin geleneksel gazeteciliğe etkilerini sıralayınız.</p>	<p>➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek tekrar ediniz.</p> <p>➤ Dikkatli olunuz.</p>

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendinizin ya da arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır“ seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	İnternet yayıncılığı ve İnternet medyasının kısa süre içerisinde gelişme nedenlerini eksiksiz bir şekilde sıralayabildiniz mi?		
2	En az üç İnternet haber sitesini yapısal açıdan inceleyerek elde ettiğiniz sonuçları yazılı gazetecilik yapan kuruluşların yapılarıyla karşılaştırabildiniz mi?		
3	Hem basılı hem de online gazetecilik yapan bir medya kuruluşunun bir günlük yayını, ele alınan haberler, haber sayıları, haberlere ayrılan yer açısından inceleyebildiniz mi?		
4	İnternet gazeteciliğini diğer gazetecilik türleri ile karşılaştırarak avantajlarını ve dezavantajlarını eksiksiz sıralayabildiniz mi?		
5	İnternet gazeteciliğinin geleneksel gazeteciliğe etkilerini doğru şekilde sıralayabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızda hayır seçeneği işaretli ise ilgili faaliyete dönerek tekrar ediniz. Cevaplarınızın tümü evet ise bir sonraki faaliyete geçebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatli bir şekilde okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1- Aşağıdakilerden hangisi İnternet medyasının başlangıç tarihidir?

- A) 1991
- B) 1993
- C) 1995
- D) 1997

2- Aşağıdakilerden hangisi bağımsız olarak İnternet üzerinden yayıncılık yapan ilk haber sitesidir?

- A) HaberNet
- B) NetHaber
- C) Superonline
- D) Dördüncü Kuvvet Medya

3- Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnternet gazetelerinin en büyük avantajı dağıtım alanındadır.
- B) İnternet gazetelerinin değişken giderleri yok denebilecek kadar azdır.
- C) İnternet gazeteleri kaç kişiye ulaşırsa ulaşsın maliyeti artmaz.
- D) İnternet gazetelerinin ham madde giderleri konvansiyonel gazetelere oranla daha fazladır.

4 Aşağıdaki ifadelerden hangisi İnternet haberciliği ile ilgili değildir?

- A) Bilgiler anında aktarılabilir.
- B) Yazı, ses ve görüntü aynı ortam üzerinden eş zamanlı olarak sunulabilir.
- C) Tamamı uzman kişilerden oluşan yayın kurulu tarafından gerçekleştirilen bir habercilik türüdür.
- D) Okuyucu tepkisini anında gönderebilir.

5- Kendi sistemine kayıtlı olan sitelerin ziyaretçi sayısını, dünyaya yayın yapan yaklaşık 20 milyon site arasında sıralayarak ölçen sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alexa
- B) Web. trends
- C) Rayting
- D) Forum

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

İnternet haberciliğinin dili ve haber yazma tekniklerini kullanarak tekniğine uygun İnternet haberi yazabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Aynı konulu haberleri farklı yayın kuruluşlarından yararlanarak (gazete, TV, İnternet vb.) inceleyiniz.
- İlinizde İnternet gazeteciliği yapan bir kuruluşu ziyaret ederek çalışmalarını hakkında bilgi alınız.

2. İNTERNET HABERİ YAZMA VE SUNMA TEKNİKLERİ

İnternet kullanıcıları, geleneksel dışındaki tarzları daha çabuk kabullenmektedir. Bununla birlikte geleneksel yazım kurallarından olan ters piramit yöntemi, İnternet haberlerinin yazımında da en sık kullanılan yöntemdir. Bu yöntemin dışında T modeli, Online Piramit, Doğrusal ve Doğrusal Olmayan, Kümelem, Anlatım ve Kum Saati yazım ve sunum teknikleri İnternet haberciliğinde uygulanan tekniklerdir.

İnternet haberciliğinde haber metni, Web'deki diğer yoğun içerikten farklı bir düşünce ile kaleme alınmalıdır. Başlık dışında neşeli bir tarz ya da tavırla sohbet tarzı ile yazmak Web'de kullanıcıya daha rahat okuma olanağı sunmaktadır.

2.1. Ters Piramit Tekniği

Web'deki haberlerde ters piramit en yoğun kullanılan modeldir. Ters piramit tekniğiyle haber yazma çalışmalarını Haber Yazma Teknikleri modülünde öğrenmişsiniz. Gerekirse modülü gözden geçirerek tekrar ediniz.

Çeşitli araştırmalara göre web sayfalarındaki uzun yazılar nedeniyle oluşan ekran kaydırma işleminden İnternet kullanıcıları hiç hoşlanmamaktadır. Bu nedenle birçok okur, haberleri okumadan sayfadan uzaklaşabilmektedir. Haberlerin en önemli unsurlarını ve sonucunu içeren bir iki cümlelik girişten sonra detayının verilmesini sağlayan ters piramit tekniği, web ortamındaki yazılarda özellikle uygulanması gereken bir yazım kuralı olarak gösterilmektedir.

Bunun nedeni ise, İnternet kullanıcılarının yüzde 79'unun web sayfalarını kelime-kelime okumak yerine göz attığı ve yalnızca yüzde 16 kullanıcının kelime- kelime yazıları okuduğu gerçeğidir. Bilgisayar ekranından okumanın basılı materyale göre yüzde 25 oranında daha zor olması da önemlidir. Web' deki yazı içeriklerinin basılı materyallere oranla yüzde 50 oranında az olması önerilmektedir.

2.2. T Modeli

İnternet haberciliğinde kullanılan haber yazma tekniğidir. Bu modelde olayın amacı (T' nin yatay çizgisi), olayı özetler ve genelde 'neden' olduğunu açıklar. Birisinin haberi, baştan sona okumasını sağlamak için, olayın sonucunu sonda vermeye gerek yoktur. Bu gerekçeyle habere ilişkin 2-3 cümleyle anlatılacak özet ile olayın sonucu, T modelinin üst çizgisini oluşturmaktadır.

NTV
MSNBC

KADİR ÇÖPDEMİR'in
yardımıyla anlamaya çalışıyor

GÜNCEL
EĞİTİM

İkinci ek yerleştirme başlıyor
Üniversitelerde boş kalan kontenjanlar için yeni bir yerleştirme yapılacak. Adaylar, 2. ek yerleştirme için adaylar 16-18 Ekim tarihleri arasında başvurabilecek. **HABERİN DEVAMI**

DİĞER HABERLER

- Parası olana özel sınıflı devlet okulu
- ÖSYM Başkanı'ndan özeleştirisi
- İçişleri'den 'okullarda şiddet' genelgesi
- Okullardaki şiddet hız kesmiyor
- Müdür yardımcılığı sınavına durdurma
- Kreş ve bakımevlerini MEB denetleyecek
- Öğretmen ücreti Avrupa sonucusu
- Haydarpaşa Lisesi'nde skandal
- KKTC ve vakıf üniversiteleri öğrenci bulamıyor
- Üniversite açılışlarında irtica uyarısı
- ÖSS-Ek yerleştirme sonuçları açıklandı
- Ata Üzer:Para işine müdür karışmaz
- 2007'de 3500 öğretmen alınacak
- KKTC üniversitelerinden çağrı

İkinci ek yerleştirme başlıyor
Üniversitelerde boş kalan kontenjanlar için yeni bir yerleştirme yapılacak. Adaylar, 2. ek yerleştirme için adaylar 16-18 Ekim tarihleri arasında başvurabilecek.(T' nin Yatay Çizgisi)
ANKARA - Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nden yapılan açıklamaya göre, adayların 2. ek yerleştirmede tercih yapabilmesi için 2006-ÖSYS merkezi ve ek yerleştirmede hiçbir yere yerleştirilmemiş olmaları gerekiyor.
2006 yılında özel yetenek sınavıyla öğrenci alan yükseköğretim programlarında kesin kayıt yaptırmış olan adaylar da 2. ek yerleştirmeye başvurabilecek. Başvuru tarihi ise 16-18 Ekim tarihleri arası.
2. ek yerleştirmeye ilişkin kılavuz bu tarihler arasında ÖSYM'nin İnternet sitesinde yayınlanacak. Adaylar kılavuzu aynı zamanda belli yerlerden satın alabilecek. Satış noktaları daha sonra ÖSYM'nin İnternet sitesinden ilan edilecek. Başvuru süresi kesinlikle uzatılmayacak.
Birinci ek yerleştirmenin ardından üniversitelerin ön lisans ve lisans programlarında toplam 43 bin 255 boş kontenjan bulunuyor. Devlet üniversitelerinin lisans programlarında 8 bin 141, vakıf üniversitelerinin lisans programlarında 9 bin 268, KKTC'deki üniversitelerin lisans programlarında da 6 bin 966 olmak üzere toplam 24 bin 375 boş kontenjan var.

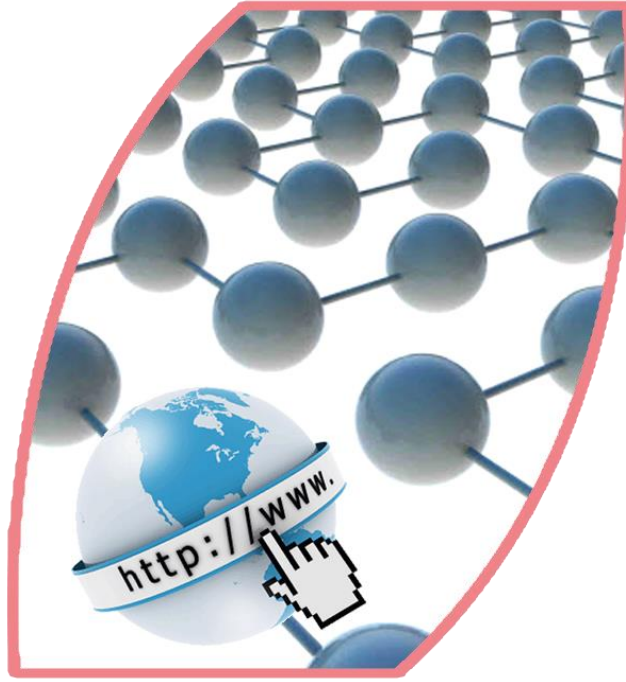
Resim 2.1: T Modeli örneği

Olayın nasıl ve neden olduğunu anlatan haberin detay kısmına, T'nin dikey çizgisini oluşturmaktadır. Yazar, olayı öyküsel biçimde anlatacağı herhangi bir yazım biçiminde yazabilir; bir anekdot verir ve olayı aşırıya kaçmamak üzere tüm detaylarıyla anlatır. T'nin dikey çizgisini yazarken muhabir, ' blok yığını' biçiminde yazabileceği gibi burada ters piramit haber yazımını da kullanabilir. Muhabir, burada haberi kısaca özetleyebilir ya da anekdotlar verebilir ve hikâyenin geri kalanını yazar.

2.3. Online Piramit Tekniği

Online haber yayımı için, online piramit görüŖü de geliŖtirilmiŖtir. Bu yöntemde, web sitesinin ilk ekranına yani üst katmana başlık ve haberin önemli noktalarını içeren giriş paragrafı yerleŖtirilmekte; haberin detayı için ise bağlantılarla bir veya birkaç katmana geçiŖ verilmektedir. İzleyen katmanlar, haberin ayrıntılarını ve arka plan enformasyonu sunmaktadır.

Online piramit, ters piramit tarzına benzemekle birlikte, burada birden fazla katman ve web sayfası kullanılmakta, her bağlantılı katmanın aynı muhabir tarafından yazılmasına gerek bulunmamaktadır. Ayrıca haber içeriğine ilişkin başka haber sitelerindeki sayfalara da linkle bağlanılabilmektedir. Online piramidi oluŖturan katmanlar Ŗunlar:

Resim 2.2: Online Piramit Tekniği birden fazla katman ve web sitesi kullanmaya olanak sağlar

- Fotoğraflar ve haberlerdeki ana rollerde bulunan kiŖilere iliŖkin biyografiler
- Olayın geliŖme sürecine ve aŖamalarına iliŖkin bilgiler
- GörüŖme metinleri
- Haberle ilgili kiŖilerin ve kurumların web sitelerine linkler
- Habere iliŖkin ses ve görüntü dosyaları
- Orijinal dokümanlara, rapor ve basın bültenlerine linkler

Bu katmanlar, muhabirin araŖtırmaları, yaratıcılığı ve editoryal değerlendirmeye hazırlanan önemli araŖtırma haberleri ile geniŖ haber dosyaları için geçerlidir.

Uygun şekilde yapılandırılmış, etkin haber piramitleri, haber üstünde gezinme seçenekleri ile olayın detaylarına inme olanağı sağlamaktadır. Bu yöntem, gezindiği sayfalarda yazının yalnızca ana fikrini görmek isteyen insanlara da hitap ettiğinden, okur, haberlere rahatlıkla göz atabilmekte ve ilgisini çeken haberin tüm detaylarına, katmanlara tıklayarak ulaşabilmektedir.

2.4. Doğrusal Olmayan (Non-Linear) Teknik

Doğrusal olmayan (non linear) teknikte, haber öyküsündeki unsurları belirli bir sırayla ara başlıklar ve çeşitli parçalara ayırıp farklı web sayfalarında vermek ve habere ilişkin detaylı bilgilerin bulunacağı çeşitli kaynaklara erişim bağlantıları sağlamak bu tekniğin ana temasını oluşturur. Doğrusal olmayan sunum yöntemi, online haber sunumlarının hepsinde kullanılan temel bir teknik olarak göze çarpmaktadır.

Örneğin, cumhurbaşkanının konuşmasından haber yapmak yerine, İnternette cumhurbaşkanının konuşma metni verilebilir. Haber giriş cümlesiyle birlikte verildikten sonra, konuşma metni ayrı bir web sayfasına bağlantılı olarak konur. Bu yolla, merak eden kullanıcıların konuşmanın tam metnine erişimi sağlanabilir.

The screenshot shows a news article on the CNN TÜRK website. The main headline is "'Hükümet devam diyor, asker direniyor'" (Government continues to say, soldiers are protesting). The article is dated 30 Ekim, 2008, 13:00:00 (TST) and is written by Osman Sert. The main text discusses the 'İlerleme Raporu'nun' (Progress Report) and the role of the Turkish Ambassador in Ankara. The article is structured with multiple sections and links, including 'İLGİLİ HABERLER' (Related News) and 'HABERİN DEVAMI' (Continue Reading). The layout is non-linear, allowing users to navigate through different parts of the article and related content.

Resim 2.3: Doğrusal Olmayan Tekniğin kullanımı

Doğrusal olmayan haber yazımında temel unsur, okurun haberi anlamak için baştan sona kadar okuma durumunda olmamasıdır. Öz olarak bu yöntemde olay, birbirinden bağımsız başlıklara ayrılır. Bütün başlıkları içinde bulunduran bir küçük dizin ya da haberin kapsadığı bu unsurların başlıklarını içeren bağlantı cümlelerine anasayfa veya bölüm sayfalarında yer verilir. İnternet kullanıcısı yazıyı baştan sona okumak yerine yalnızca ilgi duyduğu kısmını tıklayarak açılan yeni pencerede okuyabilmekte, diğer kısımları okumak zorunda kalmamaktadır. Doğrusal olmayan yöntemle hazırlanan yazıyı okumak için, okurun adım adım ilerlemesi, sayfaları tek tek açarak her kısmı ayrı ayrı okuması, okuduğu sayfanın altında yer alan "sonraki sayfa" linkine tıklayarak yazının bir sonraki kısmına geçmesi gerekmektedir.

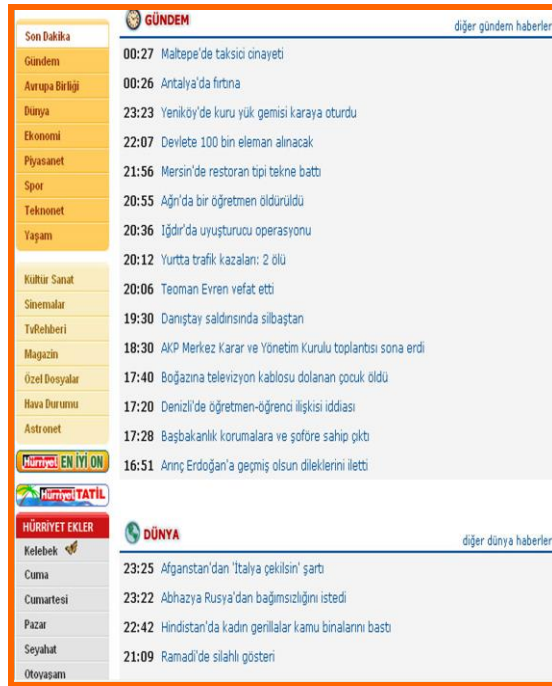
Doğrusal olmayan haber tekniğinde editör ya da muhabir, haberi tematik ve kronolojik açılardan, okura farklı inceleme seçenekleri sunacak şekilde parçalara ayırabilir. İnternet için haber yazmanın en can alıcı noktası, birden fazla unsuru doğru ve akıcı bir şekilde sayfaya yerleştirmektir.

Doğrusal olmayan yazım yöntemi, İnternet haberciliği için kesin bir kural olmayıp, uzun ve detaylı haberlerde, okurun beklentilerini karşılamak ve zamanını iyi değerlendirmesine yardımcı olmak bağlamında kullanılacak bir sunum yöntemi olarak önem taşımaktadır. Bu bir haber yazım tekniğinden çok, haberin yayım tasarımına yönelik bir sunum tekniği olarak kendini göstermektedir.

2.5. Doğrusal Yazım Modeli

Geleneksel haber yazımı doğrusaldır (linear). Özellikle gazete ve dergi haberlerinde, olay birbirini izleyen bir gelişme içinde, doğrusal bir düzlemde, aynı sayfada biten, devam için ayrı sayfaya geçmeyen bir nitelikte sunulmaktadır.

2.6. Kümelem Tekniği

Resim 2.4: Kümelem Tekniğine bir örnek

İnternet haberciliğinde kullanılan bir diğer teknik de kümelem (pile-on) tekniğidir. Bu teknik de bir sunum tekniği olarak göze çarpmaktadır.

Online habercilikte en fazla sorun son dakika haberlerinde yaşanır. Haber sitelerinin birçoğu, son gelişmeleri genellikle ana sayfanın en üstünde belirtir. Her gelişme en üstte verildiğinden, bir önceki haber en son gelenin altında kümelenir. Bu teknik, gazetecinin en önemli bilgiyi vakit kaybetmeden çabucak vermesini ve haberi istediği yöntemle yazma özgürlüğünü sağlamaktadır.

Bu yöntemde son gelen haber en üste yerleştirildiği için, önem derecesine göre bir sınıflama yapılmamakta, haberin önemi değil “sıcak” olması, sayfanın başına yerleş-tirilmesi için yeterli olurken, diğer haberler altında kümelenecek verilmektedir.

2.7. Anlatım Tekniği

Ters piramit tekniğine bir alternatif olan öyküsel anlatım (narration) tekniğinde, olayın geçtiği yer ve şartlar geniş olarak anlatılmakta, çeşitli anekdotlar ve diyaloglara yer verilmektedir. Bu teknikte insanlar, yazı içinde önemli ölçüde göze çarpmakta ve hepsi de bir eylem içinde gösterilmektedir. Öykünün girişi, gelişmesi ve sonucu vardır. Olay gelişim sırasıyla anlatılır. Konuşmalar gerçek sözcüklerle (anlatım yüklemeleri dışında) verilir. Olaydaki insanların eylemleri ve sözleri, haberin anlatımında önem taşımaktadır.

2.8. Kum Saati Modeli

Kum saati (hourglass) tekniği, ters piramit ve anlatım tekniklerinin en iyi unsurlarının birleşiminden oluşmaktadır. Bu teknikte haber üç bölümden oluşmaktadır.

- Haber özetle anlatılır.
- Özeti ardından haberin detayları için birkaç cümlelik hızlı bir geçiş yapılır.
- Öyküsel anlatımla olay bir sıra içinde (başta verilen özet) detaylı olarak anlatılır.

Bu teknik, polisiye olaylar, adliye haberleri ve diğer kronolojik olay anlatımlarında kullanılabilir.

Resim 2.5: Kum Saati Modelinin özet kısmı

Kocasını tanınmaz hale getirdi

İstanbul'da karısından sürekli dayak yediğini öne süren Aydın A, evinden ayrılarak geldiği Konya'da Erkek Sığınma Evi'ne yerleşti. Aydın A. (37), AA muhabirine yaptığı açıklamada, yaklaşık 1 yıl önce evlendiği eşi A.A. (27) ile aralarında şiddetli geçimsizlik olduğunu ve her tartışmanın ardından dayak yediğini öne sürdü.

Sebepsiz yere, karısının devamlı evde kavga çıkardığını iddia eden Aydın A, " Bugüne kadar gerçekten kendisine hiç elimi kaldırmadım. Üstelik kendisi 7 aylık hamile. Sinir hastası olduğunu bahane ederek beni dövüyor" dedi. En son, eşi A.A' nın kendisini, eve geç kaldığı için komşusunun yanında darp ettiğini öne süren Aydın A, gözyaşlarını tutamarak, şunları anlattı:

"Artık dayanacak gücüm kalmadı. 7 aylık hamile eşim, en son komşumun yanında beni dövünce gururum çok kırıldı. Çareyi evden ayrılmakta buldum. Ben dayak yediğim için kendimden hiç utanmıyorum. Utanacak biri varsa o da benden kilolu ve yapılı olan karımdır. Zaten bugüne kadar çevremden hep gizledim, 1 yılda beni tanınmaz hale getirdi. Dişlerimi kırdı. Vücudumu morarttı. Badana ve boya yaparak geçimimi sağlıyordum. İş aramaya gittiğimde iş yeri sahipleri tipime bakarak bana iş vermiyor. Herkes beni tinerci ya da alkolik sanmaya başladı. Çevremdeki insanların bakışlarından utanır hale geldim." Eşinden en kısa zamanda boşanacağını vurgulayan Aydın A, karısı ve kayınbiraderlerinin kendisine zarar vermesinden çok korktuğunu söyledi.

ERKEKLER DE YARDIMA MUHTAÇ

Sığınma evinin bağlı olduğu Şefkat-Der Genel Başkanı Hayrettin Bulan, kendilerinden yardım isteyen Aydın A' nın, erkeklerin de şiddet mağduru olabileceğinin bir kez daha gösterdiğini söyledi. Eşinden gördüğü şiddet sonucu yüzü, gözü şiş, dişleri kırılmış olan Aydın A' nın acınacak halde olduğunu vurgulayan Bulan, şunları söyledi:

"Bugüne kadar kadın kadar erkeklerin de zaman zaman bir yerlere sığınma ihtiyacının olduğunu söylemeye çalıştım. Yılda en az 400-500 erkek çeşitli nedenlerle bizden yardım istiyor. Aslında yardıma muhtaç mağdur erkeklerin sayısı daha fazla. Ancak genelde erkekler özellikle aile içinde şiddete maruz kaldıklarında bunu gurur meselesi yaparak, çevresinden gizlemeye çalışıyor. Biz eşinden ve ailesinden korkan Aydın A'ya elimizden geldiği kadar destek olmaya çalışacağız. Ancak bu sadece bizim çabamızla olmaz. Yardımseverlerden de destek bekliyoruz. Erkek sığınma evlerinin sayısı artırılmalı." Bulan, Aydın A'nın durumu hakkında Başbakanlığa dilekçe yazdıktan sonra dernek adına savcılığa suç duyurusunda bulunacaklarını dile getirdi.

2.9. İnternet Haber Dilinin Özellikleri

Bir haberin yazılması, tüketim ürünü haline getirilişi en az o haberin ortaya çıkarılışı kadar zordur. Çünkü bir gazete kâğıdında ona ayrılan yer sınırlıdır ve okuyucu kendisi için pek önemli olmayan ayrıntılarla zaman kaybetmek istemez. Buna karşılık haberin yeni, doğru, dengeli ve özellikle kapsayıcı olması istenir. Haberde düzgün cümleler ve herkesin rahatlıkla anlayacağı sözcükler kullanmak ve imla kurallarına uymak gerekir.

Özellikle yazılı basında haberin başlığı hem kapsayıcı hem de ilgi çekici olacak şekilde düzenlenmelidir. Haber metninin giriş bölümü haberin ne olduğunu açıklayıcı özellikler taşımalıdır. Haber bu özellikler dikkate alınarak yazılır. Haber yazma teknikleri içerisinde en çok tercih edileni ters piramit tekniğidir. Bu modele göre haberin en önemli unsurları haberin ilk paragrafında verilir. Paragraf 5N+1K formülüne yanıt verecek şekilde düzenlenir.

İnternet gazeteciliğinde de bu kurallar geçerlidir. Yani İnternette verilen haberler de 5N+1K formülüne uygun olarak düzenlenmeye çalışılır. Ama İnternet gazeteciliğinde bütün blogerlerin (tartışmacı, muhabir) imla kurallarını bilmesi, haber yapılandırması konusunda bilgi sahibi olması, basit bir dil ve kısa cümleler kullanması beklenilmez. Bütün bu özelliklere rağmen İnternet gazeteciliğinde de haber yazarken bazı ölçütler getirilmesi gerektiği saptanmış ve bunun nedenleri özetle şöyle verilmiştir.

Öncelikle basılı gazete okuru ile İnternet kullanıcılarının fiziksel yapıları farklıdır. Gazete okuyucuları yaşlı, İnternet kullanıcıları ise genç bir kitledir. Kuşaklararası bu farklılıktan dolayı her iki kitlenin ilgi alanı da farklıdır ve haber yazımında bu ölçüt göz önüne alınmalıdır. İkinci ölçüt ise, haberin okunduğu yüzey ile ilgili geliştirilen bir öneridir. Ekrandan bir yazıyı okumak kullanıcı için yorucu bir iştir. Bu engeli aşabilmek için İnternet metinlerinin kısa olması ve ekranın ebatlarını aşmaması gerekir.

ABCNews.com'dan Ann Compton İnternet gazeteciliği ile televizyon veya basılı gazetecilik arasındaki farkları şu şekilde açıklamaktadır. “Bizim stilimiz daha canlıdır. Biz argoya daha çok yer veririz. İnternet yoluyla yapılan röportajlarda ulaşılan zenginliği televizyonda elde etmek mümkün değildir. Yazılı basın ve İnternet arasında da böyle bir karşılaştırma yapılabilir.”

Ignacio Ramonet ise, İnternet gazeteciliğinde haberin yapılandırılması ile ilgili olarak şunları söylemektedir: “Haberler artık üç temel özelliğe sahip olmalıdır. Kolay olmalı, hızlı olmalı ve eğlenceli olmalıdır.” Ramonet’ in kolay dediği şey haberin kısa, anlaşılır ve basit ifadelerle bir bakışta okunabilecek şekilde yazılmasıdır. Hızlılık özelliği ise, haberin en kısa sürede okuyucuya iletilmesidir. Haberin eğlenceli oluşu ise, okuyucuyu olumsuz duygular içerisinde bırakmayan, tam tersine gülümseten bir haber yapılmasını öngörmektedir.

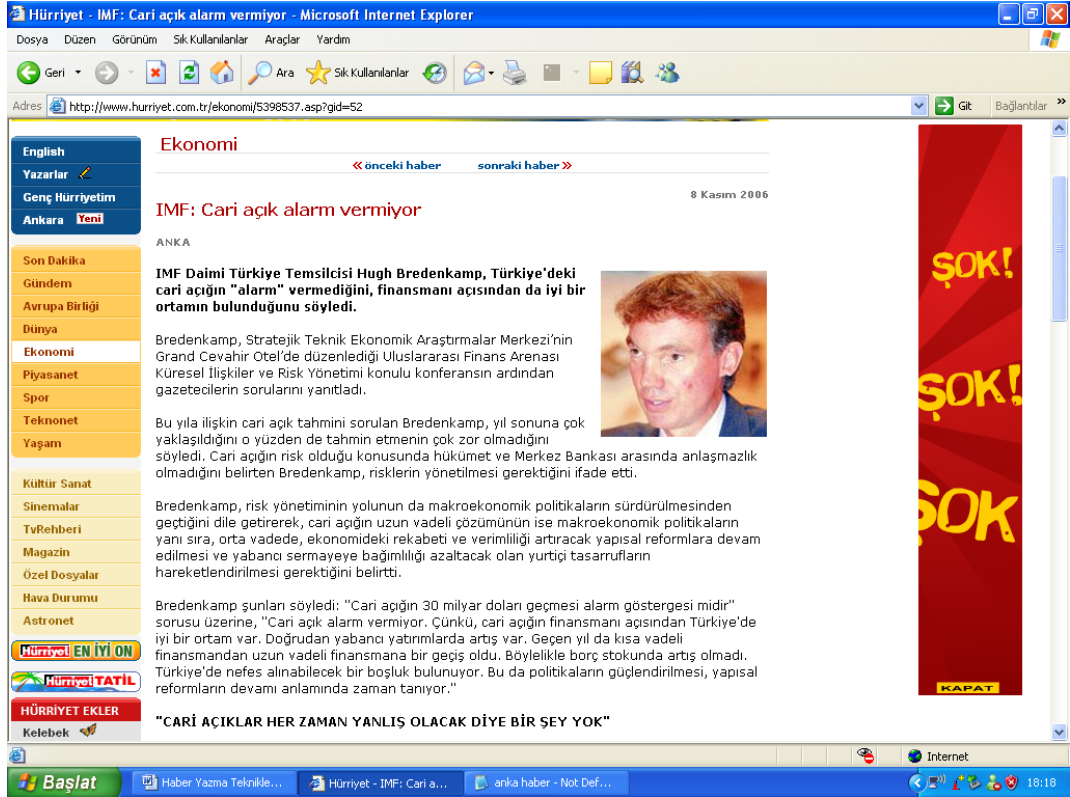
Yukarıda ki ifadelerin ışığında İnternet haber dilinin özelliklerini kısaca şu şekilde sıralayabiliriz.

- İnternet haberi öz olmalıdır.
- Paragraflar 2–5 cümle arasında olmalıdır.
- Düzgün cümle kalıbı kullanılmalıdır.
- Her cümlede bir fikir olmalıdır.
- Açık ve anlaşılır şekilde ve bilinen sözcükler kullanılmalıdır.
- Yükleme kuvvetli olmalıdır.
- Mantıklı bağlantılar kullanılmalıdır.

İyi bir İnternet haberinde her şeyden önce, basit, açıklayıcı tümceler kullanılır ve her tümcede bir düşünce ortaya konur. Uzun yan tümcelerden ve edilgen yazılardan kaçınılır. İfade edilen her düşünce mantıksal olarak bir sonrakine akar. İnternet ortamındaki haber, bu genel kavramları kullanarak olayın anlaşılmasını kolaylaştırır ve okurun dikkatini daha fazla çeker.

"Haberî kısa yazın ki okusunlar, açık yazın ki anlasınlar, renkli yazın ki unutmasınlar fakat onun ışığı ile aydınlandılar." Joseph Pulitzer

Aşağıda bir İnternet haber sitesinin abonesi olduğu haber ajansının geçtiği haberin yayınlanmış şeklini görüyorsunuz. Ardından, bu haberin ajans tarafından geçilen ilk halini görebilirsiniz. İnceleyiniz.

Resim 2.6: Ajanstan alınan haberin internet haberi olarak yayınlanmış hali

BREDENKAMP:"CARİ AÇIK ALARM VERMİYOR"

8 Kasım 2006 Çarşamba 13:35

-IMF Türkiye Daimi Temsilcisi Hugh Brendenkamp, Türkiye'deki cari açığın "alarm" vermediğini belirterek, finansmanı açısından iyi bir ortam bulunduğunu söyledi.

İSTANBUL(ANKA)- IMF Daimi Türkiye Temsilcisi Hugh Brendenkamp, Türkiye'deki cari açığın "alarm" vermediğini, finansmanı açısından da iyi bir ortamın bulunduğunu söyledi.

Brendenkamp, Stratejik Teknik Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin Grand Cevahir Otel'de düzenlediği Uluslararası Finans Arenası Küresel İlişkiler ve Risk Yönetimi konulu konferansın ardından gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Bu yıla ilişkin cari açık tahmini sorulan Brendenkamp, yıl sonuna çok yaklaşıldığını o yüzden

de tahmin etmenin çok zor olmadığını söyledi. Cari açığın risk olduğu konusunda hükümet ve Merkez Bankası arasında anlaşmazlık olmadığını belirten Bredenkamp, risklerin yönetilmesi gerektiğini ifade etti.

Bredenkamp, risk yönetiminin yolunun da makroekonomik politikaların sürdürülmesinden geçtiğini dile getirerek, cari açığın uzun vadeli çözümünün ise makroekonomik politikaların yanı sıra, orta vadede, ekonomideki rekabeti ve verimliliği artıracak yapısal reformlara devam edilmesi ve yabancı sermayeye bağımlılığı azaltacak olan yurtiçi tasarrufların hareketlendirilmesi gerektiğini belirtti. Bredenkamp şunları söyledi:

"Cari açığın 30 milyar doları geçmesi alarm göstergesi midir" sorusu üzerine, "Cari açık alarm vermiyor. Çünkü, cari açığın finansmanı açısından Türkiye'de iyi bir ortam var. Doğrudan yabancı yatırımlarda artış var. Geçen yıl da kısa vadeli finansmandan uzun vadeli finansmana bir geçiş oldu. Böylelikle borç stokunda artış olmadı. Türkiye'de nefes alınabilecek bir boşluk bulunuyor. Bu da politikaların güçlendirilmesi, yapısal reformların devamı anlamında zaman tanıyor." (ANKA)

(EYL/ÖND)

8.11.2006 - 13:34

-BREDENKAMP: CARİ AÇIKLAR HER ZAMAN YANLIŞ OLACAK DİYE BİR ŞEY YOK

8 Kasım 2006 Çarşamba 12:09

-IMF Türkiye Daimi Temsilcisi Hugh Bredenkamp, cari açığın bu yıl GSMH'nin yüzde 8'i civarında olacağını belirterek, "Cari açıklar her zaman yanlışı olacak diye bir şey yok. Türkiye ve benzeri ülkelerin daha büyük bir büyüme döneminde cari açık vermesi doğal sonuç olabilir" dedi.

-Bredenkamp, iyi düzenlenmiş bankacılık sistemi, sıkı maliye politikaların uygulanması ve bağımsız merkez bankasının risk yönetiminde önemli olduğunu belirterek, son dalgalanmada Türkiye'nin riski iyi yönettiğini ifade etti.

İSTANBUL(ANKA)- IMF Türkiye Daimi Temsilcisi Hugh Bredenkamp, cari açığın bu yıl GSMH'nin yüzde 8'i civarında olacağını belirterek, "Cari açıklar her zaman yanlışı olacak diye bir şey yok. Türkiye ve benzeri ülkelerin daha yüksek bir büyüme döneminde cari açık vermesi doğal sonuç olabilir. Cari bütçe açıklarında Türkiye açısından sorunlar var" dedi.

Stratejik Teknik Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin Grand Cevahir Otel'de düzenlediği Uluslararası Finans Arenası Küresel İlişkiler ve Risk Yönetimi konulu konferans başladı.

Konferansın açılışında konuşan Bredenkamp, Türkiye'nin GSMH'sinin 1998-2000 yılları arasında yıllık ortalama yüzde 2.15 oranında büyüdüğünü, bunun da bazı riskleri ortaya çıkardığını belirtti.

Uluslararası piyasalarda Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan dalgalanmaya ilişkin hazırlanan çalışmadan alıntılar yapan Bredenkamp, özellikle iç politikada yapılan hataların üstesinden gelinmesinin gerekli, ancak yeterli olmadığını vurguladı. Bredenkamp, "İç piyasada gerçekleşen dalgalanmaları en aza indirmek için önlemler almak lazım. Mayıs-Haziran aylarına döndüğümüzde olumsuz şoklar kalite üzerinde de olumsuz etkiye yol açmıştır. Krediler, borçlar açısından dengesizlik söz konusu olmuştur. Yabancı yatırımcılar yeni piyasaların ortaya çıktığı ülkelerde daha ayrımcı davranmıştır" diye konuştu.

DALGALANMADAN TÜRKİYE DAHA ÇOK ETKİLENDİ

Bredenkamp, dalgalanmadan Türkiye'nin diğer ülkelere göre daha çok etkilendiğini belirterek şöyle konuştu:

"Türkiye ciddi etkilendi. Döviz, hisse senedi piyasası, yerel iç borçlanma kağıtları piyasası da aynı etkiyi gördü. Türkiye'deki kredi risklerinin dalgalanması öncesinde yeni piyasaların olduğu ülkelerle aynı olduğunu bir anda durumun Türkiye açısından değiştiğini, yükseldiğini görüyorsunuz. Yani Nisan ayında Türkiye, Brezilya ile aynı değeri gösterirken, daha sonra bir

açıklık meydana geldi. Bu açık, toparlanma döneminde de devam etti.”

TÜRKİYE İKİ VURGU GÖRDÜ

Mayıs-haziran dalgalanmasının bir şok olduğunu söyleyen Bredenkamp, “Ancak 5 yıl içinde ortaya çıkan piyasaları etkileyen bir şoktu. Bu süreçte Türkiye için iki tane vurgu gördü. Piyasa, politikaların sıkıştırılması açısından kendini çabuk toparladı. Şimdiye kadar kredi kalitesiyle ilgili herhangi bir kötüleşme göstermedi.

Bu direnç risk yönetiminin iyi bir şekilde uygulandığını gösteriyor. Ekonomi için risk yönetimi önemli, bu da olumsuz etkileri geri çekti” diye konuştu.

Bredenkamp, dalgalanma sürecinde Merkez Bankası’nın enflasyon hedeflerinin sağlanması gerektiğini vurguladığını, döviz kurlarının sıkı bir şekilde korunması gerektiğini ortaya koyduğunu söyleyerek, böyle süreçlerde güvenilir bir para politikası ve bütçe politikalarının uygulanması gerektiğini ifade etti.

CARİ AÇIK

Bredenkamp, Türkiye’de yapılan reformların iyi yönde olduğunu belirterek, bu reformların 5 yıl içindeki etkisinin büyük olduğunu belirtti. Bu yıl, cari açığın GSYH’in yüzde 8’i civarında olacağını kaydeden Bredenkamp, “Cari açıklar her zaman yanlış olacak diye bir şey yok. Türkiye ve benzeri ülkelerin daha büyük bir büyüme döneminde cari açık vermesi doğal sonuç olabilir” dedi. Dalgalanma döneminde yabancı sermayenin bunu “alarm” olarak algıladığını belirten Bredenkamp, şunları kaydetti:

“İyi düzenlenmiş bankacılık sistemi, sıkı mali politikaların uygulanması, bağımsız merkez bankası risk yönetiminde önemlidir. Risk yönetim politikalarının güçlendirilmesi gerekir. Stratejik önlemler de reformlara devam etmekten geçiyor. Bu da etkin bir şekilde büyümeyi sağlıyor. İşgücü piyasasının serbestleştirilmesine yönelik önlemler olabilir. Yurtiçi tasarrufların geliştirilmesi, daha uygun tahvil sisteminin geliştirilmesi daha iyi olabilir. Böylelikle reform hareketliliği sağlanabilir.”

Bankacılık sektörünün dalgalanma döneminde açık etki pozisyonlarının oluştuğunu, bunun belirli önlemlerle korunduğunu kaydeden Bredenkamp, bankaların kendi kredi rezervlerinde önlemler aldığını söyledi. Bredenkamp, vadelere gerçekleşen uyumsuzlukların da bazen sorunlara yol açabileceğine dikkat çekti.

Merkez Bankası’nın geçen yaz aylarında dikkatleri çok fazla üzerine topladığını vurgulayan Bredenkamp, Merkez Bankası’nın daha istikrarlı bir şekilde ilerleyerek, piyasada güven yarattığını söyledi.

KRİZİN BİZİM YÜZÜMÜZDEN OLDUĞUNU SÖYLEYENLER OLDU

Uluslararası finans sisteminin bir parçası olmak isteyen her ülkenin kendi risklerini değerlendirme ve yönetme yetkisine sahip olması gerektiğini ifade eden Bredenkamp, konuşmasını şöyle tamamladı:

“Türkiye ekonomisi son 5 yıl içerisinde önemli cevaplar verdi. Çok fazla kriz yaşandığında bu krizin bizim yüzümüzden olduğunu söyleyen insanlar olmuştuk. Aslında ekonomide birtakım ayarlamaların yapılması ve bu politikalara devam edilmesi gerektiğini söylemiştik. Savunma mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini Türkiye ekonomisine söyledik. Bunlar da Türkiye’yi dünya ekonomisine entegre olmasını sağlayacaktır.”(ANKA)

(EYL/ÖND) 8.11.2006 – 12.07

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki bülteni dikkatli bir şekilde inceledikten sonra bültenden yararlanarak öğrenme faaliyetini uygulayınız.

25. İSTANBUL KİTAP FUARI AÇILDI..

TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş. ve Türkiye Yayıncılar Birliği işbirliği ile düzenlenen 25. İstanbul Kitap Fuarı ve TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş. tarafından gerçekleştirilen 16. İstanbul Sanat Fuarı/ARTİST 2006, **28 Ekim 2006 cumartesi günü saat 12:00** 'de Beylikdüzü- TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi'nde **İstanbul Ticaret Odası Başkanı Sayın Murat Yalçıntaş , Türkiye Yayıncılar Birliği Başkanı Sayın Çetin Tüzüner , ARTİST 2006 Onur Sanatçısı Sayın Neş'e Erdok , TÜYAP Kitap Fuarları Danışma Kurulu Başkanı ve 25. İstanbul Kitap Fuarı Onur Yazarı Sayın Doğan Hızlan ve TÜYAP Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Bülent Ünal** tarafından açıldı.

Ana temasının, “**Kitap Fuarı'nın 25 Yılı- Bir Yolculuk Öyküsü**”, Onur Yazarının Sayın **Doğan Hızlan** olduğu 25. İstanbul Kitap Fuarı'na 500 yayınevi ve sivil toplum kuruluşu katılmaktadır.

Bu yıl gümüş yılını kutlayacak olan İstanbul Kitap Fuarı'nda kitapseverler , **Alfredo Saad-Filho, John Strelecky** (İngiltere) , **Bharati Mukherjee** (ABD), **Kostas Tsilimantos** , **Vasilis Aleksakis** (Yunanistan), **Jean Michel Thibaux** (Fransa), **Jamal Mahjoub** (İspanya), **Garry Kasparov** (Rusya), **Asnê Seierstad** (Norveç), **Bozhana Apostolova** , **Miglena Nikolchina** , **Sofia Nestorova** , **Silvia Choleva** , **Mirela Ivanova** , **Ekaterina Yosifova** , **Kristin Dimitrova** , **Malina Tomova**, **Nadejda Radulova**, **Valentina Rodinska** , **Hristo Karastoyanov** (Bulgaristan) , **Steve Jones** (İngiltere), **Kader Abdolah** (İran) **Gerald Maclean** (Kanada), **Dragor Jançar** (Slovenya) **Gerhard Rühm** (Avusturya), **Claudio Magris** (İtalya), **Hüseyin Cuma** (Suriye), **Hazma Berkavi**, **Halid Ebu Halid** (Filistin) , **Zoran Zivkovic** (Sırbistan), **Inger Edelfeldt** , **Åke Edwardsson** , **Per Olov Enquist** , **Thomas Halling** , **Dan Höjer** , **Åsa Lind** , **Inger Lindahl** , **Pija Lindenbaum** , **Barbro Lindgren** , **Carl-Johan Vallgren** , **Gunilla Thorgren** (İsveç) ile tanışma fırsatı bulacaktır.

Fuarda Almanya, Avusturya, Amerika Birleşik Devletleri, Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Bosna-Hersek, Küba, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Makedonya, İsveç, İtalya, İran, İsrail, Romanya ve Sırbistan'dan yayınevleri ve yayıncılar birliği temsilcileri yer almaktadır.

Çeyrek yüzyılı geride bırakmanın heyecanıyla, İstanbul Kitap Fuarı'nda, **225** edebiyat ve kültür etkinliğinde 41'i yabancı olmak üzere, 800'e yakın yazar; imza günlerinde ise, yüzlerce yazar, sanatçı, bilim adamı, gazeteci ve politikacı kitapseverlerle buluşma imkanı bulacaktır.

Ayrıca, Fuar süresince çocuklar için özel etkinlikler yer almaktadır. Çocuklar, **TÜYAP Çocuk Kulübü** kapsamında söyleşi, resim atölyesi ve okuma saati gibi **25** etkinliğe katılma olanağı bulacak ve sevdikleri yazarlardan kitaplarını dinleyebilecekler.

Fuar'da kitapseverler “**Onurlandırınlar** ” sergisi ile Kitap Fuarı'nın yolculuk öyküsüne tanıklık edecekler. Tasarım ve konseptinin Sadık Karamustafa tarafından hazırlandığı sergide, İstanbul Kitap Fuarı'nın Onur Yazarları ve Onur Çizerlerinin fotoğrafları ve metin alıntıları yer alacaktır. Kitap Fuarı kapsamında gerçekleştirilecek diğer sergi ise danışmanlığını Demet Taner'in, tasarımını ise Sadık Karamustafa'nın yaptığı “**Canlar Ölesi Değil/ Haldun Tanersiz Yirmi Yıl**” sergisidir. Sergide, Haldun Taner'in yaşamından 43 fotoğraf ve Haldun Taner'in “Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu, Ayışığında Çalışkur” kitabından “Konçinalar” başlıklı hikaye ile Demet Taner'in “Canlar Ölesi Değil / Fotoğraflarla Haldun Taner'in Yaşam Öyküsü” kitaplarından metinler yer almaktadır. Fuarda, ayrıca, kitapseverler Avusturya Kültür Ofisi tarafından düzenlenen, Ingeborg Bachman'ın yaşamından kesitler ile yazdığı metinlerden oluşan “**Barış'ı Yazmak** ” sergisini görme fırsatı bulacaklardır..

25. İstanbul Kitap Fuarı, **ARTİST 2006 – 16. İstanbul Sanat Fuarı** ile eş zamanlı gerçekleştirilmektedir.

Fuar'ın giriş ücreti geçtiğimiz yıl olduğu gibi 5 YTL'dir. Emekli, öğrenci ve öğretmenler için giriş ücreti alınmayacaktır. Fuar, 28 Ekim–4 Kasım 2006 tarihleri arasında 11:00-20:00, fuar kapanış günü olan 5 Kasım 2006 tarihinde, 11:00-19:00 saatleri arasında ziyaret edilebilir.

Fuar Hakkında Ayrıntılı Bilgi için : www.istanbulkitapfuari.com

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Haberinizle ilgili bilgileri değerlendirerek görsel malzeme toplayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Basın bülteninden yararlanınız. ➤ Eksik bilgiler varsa, tamamlayınız. ➤ İnternette yararlanınız. ➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönünüz.
➤ Haberin girişini yazınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek tekrar ediniz. ➤ Dikkatli olunuz. ➤ Habere ilgili topladığınız bilgi ve belgeleri inceleyiniz. ➤ Haber girişinizi 5N+1K sorularına yanıt verecek şekilde yazınız.
➤ Haberinizi gövdesini yazınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli olunuz. ➤ Haberin gövdesini yazmadan önce haberinizi planlayınız.
➤ Haberinize başlık yazınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İlgi çekici bir başlık yazmaya özen gösteriniz. ➤ Haber başlığının haberi kapsayacak bir başlık olmasına dikkat ediniz.
➤ Haberinizi okuyarak gerekli düzeltmeleri yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikkatli olunuz. ➤ İnternet haber dilinin özellikleri açısından kontrol ediniz. ➤ İmla kuralları ve yasal açıdan kontrollerinizi yapınız. ➤ Gerekirse haberinizi tekrar yazınız.

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendiniz ya da arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır“ seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Haberinizle ilgili bilgi, belge ve görsel malzemeyi toplayabildiniz mi?		
2	Haber girişini yazabildiniz mi?		
3	Haberin gövdesini yazabildiniz mi?		
4	Haberinize başlık yazabildiniz mi?		
5	Haberinizi okuyarak gerekli düzeltmeleri yapabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızda hayır seçeneği işaretli ise ilgili faaliyete dönerek tekrar ediniz. Cevaplarınızın tümü evet ise bir sonraki faaliyete geçebilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatli bir şekilde okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1- Aşağıdakilerden hangisi İnternet gazeteciliğinde haber yazımında en sık kullanılan yöntemdir?

- A) Online Piramit Yöntemi
- B) Ters Piramit Yöntemi
- C) Anlatım Yöntemi
- D) Doğrusal Yazım Yöntemi

2- Aşağıdakilerden hangisi İnternet haberciliğinde başvurulan sunum yöntemlerinden biridir?

- A) Kümelem Tekniği
- B) Doğrusal Yazım Modeli
- C) Kum saati Modeli
- D) Anlatım Tekniği

3- Aşağıdakilerden hangisi İnternet haberi yazarken dikkat edilmesi gereken unsurlardan biri değildir?

- A) Paragraflar 2–5 cümle arasında olmalıdır.
- B) Her cümlede bir fikir olmalıdır.
- C) Paragraflar 5–8 cümle arasında olmalıdır.
- D) Basit ve açıklayıcı cümleler kullanılmalıdır.

4- Aşağıdakilerden hangisi online piramit tekniğiyle İnternet haberi yazarken bağlantı yapılabilecek katmanlardan biri değildir?

- A) Habere ilişkin ses ve görüntü dosyaları
- B) Olayın gelişme sürecine ve aşamalarına ilişkin bilgiler
- C) Fotoğraflar
- D) Editöryal süreçten önceki haber metni

5- Aşağıdakilerden hangisi İnternette yayın yapan bir haber sitesinin güvenli olduğunu tespit edebilmek için başvurulacak yollardan biri değildir?

- A) Sitede imla kurallarına uyulup uyulmadığına bakmak.
- B) Sitenin sahibi ve çalışanlarını tanıtan, misyonunu tarif eden bir künyenin olup olmadığına bakmak.
- C) Sitede yer alan haber sayısına bakmak.
- D) Sitedeki haber ve reklam dengesine bakmak

6- Genellikle polisiye olaylar, adliye haberleri ve kronolojik olay anlatımlarında kullanılan haber yazma tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ters Piramit
- B) Online Piramit
- C) Anlatım
- D) Kum Saati

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki ifadeleri dikkatli bir şekilde okuyarak doğru ifadelerin sonuna D; yanlış ifadelerin sonuna Y koyunuz.

1. ( ) Türkiye’de içeriğini İnternete taşıyan ilk yayın Aktüel Dergisi’dir.
2. ( ) Geleneksel medya son dakika haberlerini yayımlama açısından İnternet gazeteciliğine göre daha avantajlıdır.
3. ( ) İnternet gazeteciliğinde bir haber istendiği anda güncellenebilmektedir
4. ( ) İnternet gazeteciliğindeki hız, “atlatma haber” olgusunu artırmıştır.
5. ( ) İnternet gazeteleri yazılı basında gazete tirajlarının artmasına etken olmuştur.
6. ( ) Kümelem tekniğinde haberler önem sırasına göre tekrar sınıflandırılır.
7. ( ) Kum saati tekniği, ters piramit ve anlatım tekniğinin birleşiminden oluşan bir haber yazım tekniğidir.
8. ( ) 5N+1K formülü İnternet haberciliğinde de çok önemlidir.
9. ( ) İnternet gazeteleri okunma kolaylıkları nedeniyle daha çok yaşlı kitlelere hitap etmektedir.
10. ( ) İnternet en güvenilir haber kaynağıdır.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

11. Ülkemizde içeriğinin tamamını ilk olarak İnternete açan gazete..... gazetesidir.
12. Ülkemizde İnternet haberciliğinde abonelik sistemine geçen ilk gazete.....gazetesidir.
13. Gazetelerin İnternet üzerinden yayımlanmaya başlamasıyla birlikte ortaya çıkan yeni gazetecilik türüne..... gazetecilik denilmektedir.
14. İnternet gazeteciliğini..... kadar hızlı, ... kadar derin ve kapsamlı şekilde özetleyebiliriz.
15. Basılı gazetelerde haber ile ilgili yeni gelişmelerin verilebilmesi için en az ..... saatlik bir sürenin geçmesi gerekir.
16. İnternet haberciliğinde haber yazımında en sık kullanılan teknik ..... tekniğidir.
17. Doğrusal olmayan yazım yöntemi,..... ve..... haberlerde, okurun beklentilerini karşılamak ve zamanını iyi değerlendirmesine yardımcı olmak amacıyla kullanılır.
18. Online habercilikte en fazla problem..... haberlerinde yaşanır.
19. İnternet haberi öz olmalı, paragraflar ..... cümle arasında olmalıdır.
20. T Modeli ile İnternet haberi yazarken haberin detay kısmı T’nin ..... çizgisinde yer alır.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ - 1 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	D
4	C
5	A

ÖĞRENME FAALİYETİ - 2 CEVAP ANAHTARI

1	B
2	A
3	C
4	D
5	C
6	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	Y
6	Y
7	D
8	D
9	Y
10	Y
11	Milliyet
12	Cumhuriyet
13	Online, Sanal veya Elektronik
14	Televizyon, Gazete
15	24
16	Ters Piramit
17	Uzun, Detaylı
18	Son dakika
19	2-5
20	Dikey

KAYNAKÇA

- İLETİŞİM FAK. DERGİSİ 2002
- BULUT , Mesut, **Kitle İletişim Aracı Olarak Gazete Ve İnternet**, Tek Ağaç Yayınları, Ankara, Şubat 2006
- ÖZÇAĞLAYAN, Mehmet, **Yeni İletişim Teknolojileri Ve Değişim**, Alfa Yayınları, İstanbul 1998
- YEDİĞ Serhan- AKMAN Haşim, **İnternet Çağında Gazetecilik**, Metis Yayınları, Ankara, Mayıs 2002
- YÜKSEL Erkan- GÜRCAN Halil İbrahim, **Haber Toplama Ve Yazma**, Tablet Yayınları, Konya, Nisan 2005
- İNTERNET SİTELERİ
- www.akşam.com.tr
- www.cumhuriyet.com.tr
- www.haberturk.com.tr
- www.hurriyet.com.tr
- www.milliyet.com.tr
- www.nethaber.com.tr
- www.dorduncukuvvetmedya.com.tr
- www.ntvmsnbc.com.tr
- www.İnternethaber.com.tr
- www.tuyap.com.tr